

2.1.6 MODELS DE COMPORTAMENT SOCIAL I EDUCACIÓ AMBIENTAL

2.1.1.1. Breu descripció de la situació actual

Associacionisme

La descentralització de la població, repartida entre 15 nuclis, ha facilitat que, tradicionalment, els habitants de cada nucli s'agrupin en centres culturals i recreatius, agrícoles, esportius, etc. Segons el *Pla de Desenvolupament Cultural de Subirats* (2004); són aquestes entitats les que organitzen més activitats culturals i les que disposen de més mitjans humans (voluntaris).

El pes específic de l'associacionisme a Subirats recau en 8 associacions, 7 de les quals es van crear durant la primera meitat del segle XX:

- **Centre Agrícola Sant Pau d'Ordal** (406 socis). Creat el 1914
- **Centre Cultural i Recreatiu de Lavern** (230 socis). Data de 1917.
- **Ateneu Ordalenc** (368 socis). Creat el 1928.
- **Centre Recreatiu de Can Rosell** (43 socis). Data de 1917.
- **Patronat Familiar de Subirats** (41 socis). Es va crear el 1928.
- **Centre Cultural i Recreatiu de Ca L'Avi** (24 socis). Data de 1933.
- **Centre Cultural i Recreatiu de Can Cartró** (75 socis). Data de 1933.
- **Casal de Can Batista** (55 socis). És el més recent (1994).

Aquests 8 casals participen activament en l'organització de festes, caminades, activitats esportives i culturals. Compten amb 1272 socis, però es desconeix el percentatge de socis que pertanyen a més d'una associació, de manera que es fa difícil valorar el grau d'associacionisme a partir d'aquestes dades.

En iniciar el pla de Participació Ciutadana s'ha ampliat la selecció d'entitats fins a 20, distribuïdes en 10 dels 15 nuclis habitats. Totes 20 han estat ja contactades per informar els socis de l'inici de l'Agenda 21 Local, i de com poden participar-hi d'ara endavant (Taula 1).

Taula 1. Entitats amb les quals es compta per a la implantació de l'A21 de Subirats

ENTITATS CONTACTADES PER A L'INICI DE LA PARTICIPACIÓ CIUTADANA	
Sant Pau d'Ordal	Ordal
Centre Agrícola	Ateneu Ordalenc
Centre d'esplai "Els Cargols"	Esplai Sol Naixent
Coral Llebeig	Cresta Box d'Ordal
Grup de Medi Ambient	Lavern
Grup Excursionista del Centre Agrícola	Centre Cultural i Recreatiu de Lavern
Can Cartró	Ca l'Avi
Centre Cultural i Recreatiu	Centre Cultural i Recreatiu
Can Rossell	Urbanització Casablanca (Nord)
Centre Cultural i Recreatiu	Comissió de Festes
Urbanització de Can Rossell	Muntanya Rodona
Ass. Cultural i Gastronòmica "Les Perdius"	Comissió de Festes
Can Batista	Altres
Casal de Can Batista	ADF
	Patronat de Turisme
	Unió de Pagesos Alt Penedès
	Societat de caçadors

Font: Elaboració pròpia

Educació ambiental

Les activitats d'educació ambiental són escasses, hi ha pocs projectes d'educació ambiental. Recentment, des que el Patronat de Turisme (Ajuntament de Subirats) ha posat en marxa l'Estació vitivinícola de Lavern-Subirats com a Oficina Turística, s'ha desenvolupat un itinerari didàctic de la vinya, coordinat amb la Ruta vitícola de Subirats. L'itinerari, elaborat amb l'assessorament de la Universitat de Barcelona, conté una guia per al professorat i abarca aspectes mediambientals i de coneixement del territori.

L'Ajuntament, en col·laboració amb CASSA, participa en una campanya per afavorir la nidificació d'òlibes i des de fa uns mesos es reparteixen camisetes al·lusives a la campanya, i també nius.

Tret de l'Oficina de Turisme de l'estació de Lavern, des d'on surt la ruta de la vinya, no hi ha equipaments específics per a l'educació pròpiament ambiental però el municipi disposa

de molts locals, en general ben equipats, que podrien acollir activitats d'aquest tipus. Hi ha locals municipals i locals de les entitats més amunt.

Els equipaments municipals bàsics es troben als 3 nuclis d'habitants més importants: Lavern, Ordal i St. Pau d'Ordal. S'hi comptabilitzen 2 centres sociosanitaris, 3 centres esportius i 6 centres educatius (3 llars d'infants i 3 escoles primàries).

Els locals de les entitats estan repartits per tot el municipi i tenen un estat de conservació variable. La política cultural de l'Ajuntament aporta subvencions econòmiques per reformar-los, ja que alguns tenen mancances estructurals i tècniques. El *Pla de desenvolupament cultural* (2004) recomana la construcció o l'adequació d'un espai cultural comú, com a inversió del propi Ajuntament, en el qual es puguin desenvolupar els projectes culturals comuns i, a la vegada, es puguin acollir actes de les entitats.

Grau de sensibilització ambiental

L'any 2000 es va fer una enquesta de percepció ambiental, amb motiu de l'elaboració de la Prediagnosi que ha precedit la Diagnosi actual. Es van enquestar 187 persones, de 12 nuclis diferents (equivalent a un 8% de la població). És l'única eina de què es disposa per mesurar el grau de sensibilització.

En general, el perfil dels enquestats respon a un grau mitjà-alt de sensibilització ambiental: s'exigeix més educació i informació ambiental, es reclamen més facilitats per poder actuar correctament a l'hora de separar residus, per exemple, i hi ha un bon coneixement de l'entorn. La majoria es mostrava ben predisposada a participar en l'A21L. Els resultats més destacables són

- els aspectes ambientals considerats més problemàtics són la neteja d'espais públics i la recollida de residus
- s'opina que les rieres del municipi no estan en bon estat, al revés que l'entorn agrícola,
- un 37% dels enquestats coneix bé el municipi, i un 38% més hi fa excursions ocasionalment (el 15% reconeix que no el coneix gens). Els punts de passeig/excursió més citats són el castell de Subirats i el Moncau, i algunes fonts
- la majoria dels enquestats procura fer el que té a l'abast per reciclar, estalviar aigua, etc. en les activitats quotidianes
- quant a implicació amb la protecció del medi ambient, la majoria troba que és l'administració qui més s'hi ha d'implicar i no pas cadascú a títol individual
- un 72 % troba que la qualitat de vida al municipi és bona

Cal remarcar la preocupació i la mobilització que ha suscitat la construcció de la nova línia d'Alta Tensió, i les que va suscitar, el 2000 el projecte del Tren d'Alta Velocitat. Entre les entitats mobilitzades hi ha el Grup de Medi Ambient, el Patronat de Turisme i SNF.

2.1.1.2. Elements significatius de la diagnosi

Associacionisme

- ✓ Hi ha una forta tradició associativa, vinculada als ateneus, centres agrícoles, etc.
- ✓ Les 8 entitats més actives apleguen més de 1000 socis i participen de manera activa en les celebracions municipals, a banda d'organitzar-ne de pròpies
- ✓ S'ha contactat amb 20 entitats del municipi, per implicar-les en l'elaboració del Pla d'Acció Ambiental
- ✗ La participació veïnal, tot i que es manté, ha patit una davallada.

Educació ambiental

- ✓ L'Ajuntament participa en la campanya de millora de la nidificació d'òlibes, adherint-se a una campanya promoguda per CASSA
- ✓ Hi ha locals públics i privats en condicions acceptables per dur-hi a terme cicles de conferències, activitats d'educació ambiental, etc. L'Ajuntament concedeix subvencions als locals de les entitats per reformar-los
- ✓ La ruta de la vinya, promoguda per l'Oficina de Turisme i elaborada amb l'assessorament d'experts de la Universitat de Barcelona, és una activitat que inclou aspectes mediambientals i de coneixement de l'entorn
- ✓ El Grup de medi Ambient organitza amb assiduitat cursos, sortides naturalistes, etc.
- ✗ No es duen a terme activitats específiques d'educació ambiental
- ✗ L'Ajuntament no disposa d'un local propi on fer aquest tipus d'activitats

Grau de sensibilització ambiental

- ✓ L'any 2000 l'enquesta de percepció definia un perfil de percepció mediambiental mitjà-alt, en base a una enquesta que representava el 8% dels habitants